

Hermann Schulze
Björken
S-740 22 BÄLINGE

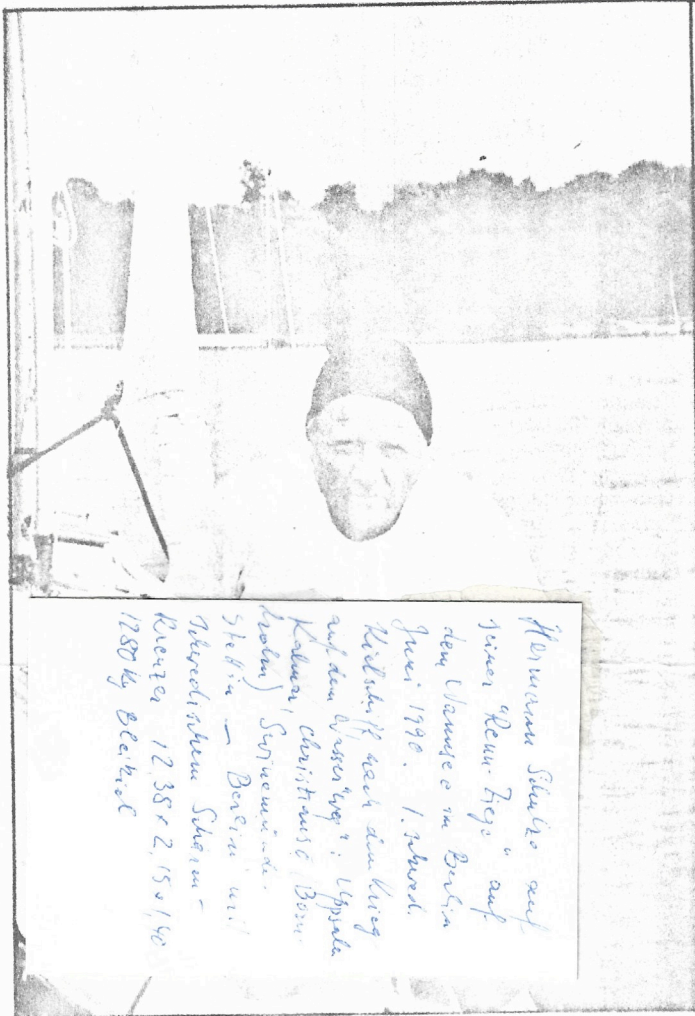
Medeltidsteologi på svenska

På ett beundransvärt sätt har Hermann Schulze gett Thomas av Aquinos latinska texter från medeltiden en adekvat svensk språkdräkt, och hans bok Thomas av Aquino. Förklaringar över den kristna tron skapar direktkontakt med denne store medeltida teolog, skriver Gunnar Smedberg.

♦ THOMAS AV AQUINO (1225-1274) är ett för många välbekant namn, nämligen på den störste medeltida teologen. Men ytterst få har läst något av hans omfattande produktion. Det är därför välkommet att representationer delar därav nu är tillgängliga på svenska i boken Thomas av Aquino. Förklaringar över den kristna tron. Artos bokförlag. Översättning av Hermann Schulze. Bälinge.

Fån 1100-talet började man återupptäcka den grekiska filosofin. Den anammades, och särskilt Aristoteles logik, med en nästan barnslig förtjusning och tillämpades på alla områden. Så skapades den "skolastiska" teologin. Förklarat kan man kalla den ett försök att förena förnuft och tro med Aristoteles hjälp. Med samma metodik uppstod den lärda "tematiska" predikan, som efterverkat andan in i våra dagar. Rättskallorna ordnades och sammanjämkades enligt den aristoteliska logiken. Själva nattvardsundret förklarades förnuftsmässigt på filosofisk väg. Thomas stod i centrum av denna utveckling. Han tillhör "högskolastiken".

♦ DET FÖRSTA MAN lägger märke till när man läser Thomas i svensk språkdräkt är de många bibelcitaten. Thomas torde ha kunnat hela Bibeln, stora delar av kyrkofäderna osv utantill. Han hade alltid ett lämpligt ställe att tillgå. För Thomas var den katolska läran det primära. Bibelcitaten var endast där för att legitimera den. Ett exempel: Maria är högre än änglarna. Det kunde lätt styrkas genom att ärkeängeln vördnadsfullt hälsar "Hell dig Maria". Värre blir det att legitimera dog-

Översättningsbragd. Med de latinkunskaper ett tyskt gymnasium bibringat honom har Hermann Schulze, Bälinge, utfört en kulturgärning med sin översättning av Thomas av Aquino.

men om Marias himmelsfärd. Här nödgas Thomas tillgripa Psaltaren 132: "Stå upp, Herre, och kom till din vilostad." Det visar ju klart att läran i fråga saknar bibliskt stöd.

♦ VIDARE OBSERVERAR man att Aristoteles ger sig till känna på varenda sida. Allt benas ut efter logikens lagar. "Betrakta här två ting, på vilka Gud är vår fader. Därför är vi skyldiga honom fyra ting. — Vårt dagliga bröd giv oss i dag. Med dessa ord lärde han oss att undvika fem synder." Detta framställnings-sätt är typiskt för en epok då hedningen Aristoteles dominerade teologin. För dagens läsare är det något främmande.

Det är förvisso ingen lätt upp-

Det är förvisso... (Vorletzter Absatz in deutscher Sprache). Es ist gewiss keine leichte Aufgabe, diesem lateinischen Text aus dem 13. Jahrhundert ein entsprechendes schwedisches Sprachkleid zu geben. Aber das gelingt dem Uebersetzer auf eine bewundernswerte Art. Ich setze jedoch ein Fragezeichen hinter die Bibelzitate. In vielen Fällen handelt es sich wohl um des Uebersetzers eigene Anfertigung. (Im Hinblick auf die wissenschaftliche Wortwörtlichkeit war das notwendig, Anmerkung des Uebersetzers).
Wir sind Hermann Schulze grossen Dank schuldig für die unermüdlliche Arbeit, die er hier dargebracht hat - eine wirkliche Kulturleistung. Was mich anbelangt, bin ich glücklich über diesen direkten Kontakt mit dem grossen Theologen des Mittelalters. Ich gönne vielen dieses Erlebnis. GUNNAR SMEDBERG (teol.dr.)

gitt att ge denna latinska text från 1200-talet en adekvat svensk språkdräkt. Men översättaren lyckas därmed på ett beundransvärt sätt. Jag sätter dock ett frågetecken för bibelcitaten. Det anges ingens stans vilken översättning som använts. I många fall torde den vara av översättarens egen tillverkning.

♦ VI ÄR Hermann Schulze stort tack skyldiga för det outtröttliga arbete han här har nedlagt - en verklig kulturgärning. För egen del är jag glad över att ha fått denna direktkontakt med medeltidens store teolog. Jag unnar många den upplevelsen.

GUNNAR SMEDBERG

2. januari 92 Hermann Schulze

Zum Bild: Uebersetzungst. Mit den Lateinkenntnissen, die ein deutsches Gymnasium ihm beigebracht hat, hat H. Schulze, BÄLINGE, eine Kulturleistung ausgeführt - mit seiner Uebersetzung eines THOMAS-textes, OPUSCULA. Deutsch bei Petrus-Verlag D - 5242 Kirche/Sieg.

Fot: Jan Paulsson